

Prenumerationspris

1/1 år Kr. 2: -
1/2 " " 1: -

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Huvudredaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3. Tallinn. Tel. 431-53.

Utkommer varannan vecka.

Utländet:

1/1 år Kr. 3:—
1/2 " " 1:50

Universitetet i Tartu (Dorpat) snart 300 år.

Innevarande år den 30 juni och 1 juli firar universitetet i Tartu 300-årsminnet av sin tillvaro. I samband härmed ha universitetsmyndigheterna utfärdat inbjudningar till ett stort antal universitet i hela världen. Inbjudningarna äro avfattade på latin, vars text vi här oavkortad återgiva:

„Liberæ Rei Publicæ Estonicæ Universitas Tartuensis illustrissimis collegis academicis S. P. D.

Tria sæcula inde ab incunabilis suis peracta nostra academia cum eo, qui sequetur, anno pia memoria sit prosecutura, sorores suas communi litterarum vinculo coniunctas sollemnibus verbis invitat, ne festis suis diebus desint, qui habebuntur pridie kal. jul. et kalendis juliis a. MCMXXXII.

Infixa enim est nostris originibus imago summi illius regis, Gustavi II Adolphi, qui vel inter ipsos armorum strepitus interque summa omnium rerum civilium discrimina cultui atque humanitati accolarum maris Baltici paulo ante Suecorum regno adiunctorum prospexit. Litteris igitur e castris Norimbergensibus ultimo die mensis junii a. MDCXXXII datis constituit, ut in hoc parvulo Estoniæ oppido universitas conderetur, quæ esset, ut verbis ipsis liberalissimi principis utamur, „fons doctrinarum irriguus, de cuius plenitudine hauriant universi, litterarum cupientes imbui ornamentis“, vel „tanquam virtutis et eruditionis præstans seminarium“.

At temporum invidia obstittit, ne illa academia, quæ primum Gustaviana, tum Gustavo-Carolina nominabatur, diuturna studiorum constantia felicique tranquillitate floreret. Cum iam antea ad tempus esset impedita atque interrupta, anno MDCCX, postquam hæc terra cum imperio Rossico coniuncta est, in oblivionis fere tenebras incidere videbatur. Anno MDCCCII demum sub auspiciis Alexandri I Imperatoris factum est, ut ad lucem tanquam emergeret. Inde ab illo tempore Dorpatensis, postea Iurievensis universitatis nomine a sede ipsa assumpto

non desiit docentium discentiumque numero augeri atque in provincia bonarum artium exaugenda exornandaque ita versari, ut inter sorores suas haud sine laude floreret.

Anno autem MCMXIX Estonia cum pristinam libertatem recuperasset recuperatamque armis defenderet, nil fere antiquius habuit, quam ut vetustam hanc musarum sedem in patrio suo solo constitutam conservaret novisque consiliis reformaret. Illam enim voluit, et porro, ut antea, esse almam matrem litterarum scientiarumque sed illa et voluit liberæ genti Estonicæ imaginem quandam et indicem domesticarum rerum proponi ita, ut hæc quæ nunc est liberæ Rei Publicæ Estonicæ Universitas Tartuensis singulari studio in patriæ rebus indagandis, illustrandis, exaugendis versaretur.

Harum rerum memoriam dum paucis verbis complectimur, petimus a vobis, viri illustrissimi, ut unum e vestro collegio eligatis, qui mensis junii die XXX et kal. jul. a. MCMXXXII sollemnibus nostris diebus præsentis fide intersit, utque nobis usque ad kal. aprilis a. MCMXXXII nomen gratissimi illius hospitii renuntiatis.

Valete.

Dabamus Tartu in oppida Estoniæ d. XXX m. decembris a. p. Chr. n. MCMXXXII.

(Prof. dr. Joh. Köpp.)
Universitatis Rector.

Scribendo adfuit

(J. Lambert)

Tabularius Academicus.“

I fri översättning lyder den latinska texten på svenska:

„Den fria estniska republikens universitet i Tartu hälsar sina högtaktade akademiska kolleger.

Alldenstund vårt universitet under det år som följer ägt bestånd i tre sekler och ämnar högtidlighålla detta minne inbjuder det i högtidliga ordalag sina med vetenskapens gemensamma band förenade systrar att närvara under dess festdager, som äga rum den 30 juni och 1 juli 1932.

Ty vid vårt upphov är fästad bilden av den store konungen Gustaf II Adolf, som t. o. m. under krig och

rikets inre svårigheter sörjde för bildningen hos de kort förut med Sveriges rike förenade Östersjöprovinsernas folk.

Han bestämde således genom order, given den 30 juni 1632 i fältlägret vid Nürnberg, att ett universitet skulle grundläggas i denna lilla estniska stad till att vara, för att använda den mycket storsinte regentens egna ord, „en vetenskapernas ligivande källa, ur vars fullhet alla kunna ösa, som åstunda att hängiva sig åt vetenskaperna“, eller „vilket vore en framstående läroanstalt i manlighet och visdom.“

Men tidernas avund hindrade, att denna akademi, som i början kallades „Academia Gustaviana“, senare „Academia Gustavo-Carolina“, blomstrade under fortgående och lugna studier. När så dess verksamhet redan blivit förhindrad och arbetet avbrutet, så syntes det år 1710 nästan falla i glömskans dunkel, sedan detta land förenats med ryska riket. Först år 1802 framträdde det på kejsar Alexander I tillskyndan ånyo i ljuset. Sedan man från denna tid kallat det Dorpats universitet och Jurjevs universitet, så ökades alltjämt antalet av lärare och lärjungar och riktades den högre vetenskapens olika grenar, så att det med berömmelse blomstrade bland sina systrar.

Då emellertid år 1919 Estlands folk återerövrat fädernas frihet och med vapnen försvarat den, ansågo de intet viktigare än att bevara detta på deras egen fädernejord uppförda musernas hem och omgestalta det enligt nya principer. Ty man ville, att detta universitet för framtiden såsom förut skulle vara vetenskapens alma mater, men man ville också att det skulle ställas fram för det fria estniska folket såsom en bild av och ett tecken på eget fosterland, så att detta, som nu är den fria estniska republikens universitetet i Tartu skulle med särskilt nit sysselsätta sig med att tränga in i, belysa och utvidga hemlandets vetenskaper.

Sedan vi med några få ord erinrat om dessa saker, bedja vi Eder högtaktade män att utse en man ur Edert collegium att deltaga i våra festligheter den 30 juni och 1 juli år 1932 samt att meddela oss denna vår kära gästs namn till den 1 april detta år.

Varen hälsade.“

Två stora eldsvådor.

Natten till söndagen nedbrann delvis en fabrik i Järvakandi. Eldsvådan utbröt om kvällen, då arbetet redan avslutats. Skadorna uppges stiga till c:a 40000 kronor. Orsaken till olyckan är ännu ej utredd. Myndigheterna anse sig ha goda skäl att antaga att mordbrand föreligger. Undersökningarna pågå.

På måndagskvällen utbröt eld i Tartu i A. B. J. Maim's kemiska fabriker, varvid en del av fabriken lades i aska. Även här anses mordbrand föreligga och påstås hava anstiftats av en vid fabriken anställd sinnesrubad arbetare. Säkra uppgifter föreligga ej, då saken ej ännu utretts.

De genom eldsvådan anstiftade skadorna belöpa sig till inemot 35000—40000 kr.

Snösmältningen förorskar översvämningar.

Den plötsliga snösmältningen har givit upphov till talrika översvämningar, vilka förorsakat stora skador. På landsbygden nära Pernau har en bro blivit förstörd av högvattnet och de personer som befunno sig på bron lyckades med knapp nöd i sista stund rädda sig. Två broar i staden Pernau äro allvarligt hotade, likaså flere andra bryggor på landsbygden.

Uppsäges handelsavtalet med Frankrike?

Enligt tidningsuppgifter är en uppsägning av det estnisk-franska handelsfördraget att emotse från Estlands sida, i händelse icke de pågående förhandlingarna i fråga om Frankrikes importkontingenter för trämaterial och lantbruksprodukter finna en tillfredsställande lösning.

Nära 6 miljoner arbetslösa i Tyskland.

Den 15 dennes utgjorde antalet arbetslösa i Tyskland 5,966,000, vilket är i det närmaste 300,000 mera än vid årsmåstet. Sedan i somras har de arbetslösas antal ökats med över 2 miljoner.

Studentkravaller i Berlin.

I samband med valet till studentrepresentationer, som förrätades senaste vecka, ha på se-

naste tid upprepade kravaller förekommit vid universitetet. På fredag afton kom det åter till häftiga meningsutbyten i universitetets vestibyl, vilka slutligen ledde till ett våldsamt slagsmål mellan höger- och vänsterstudenter. Då universitetets tjänstemän stodo maktlösa, måste polis tillkallas och med tillhjälp av battonger rensa korridorer och vestibyler, varjämte förgården avspärrades. Sju studenter anhöllos. Man anser att tumultet framkallats genom provokation från utomstående personer. Rektor stängde universitetet till om måndag.

Alla skulder borde valoriseras.

Så sade socialisterna vid ett sammanträde med de andra fraktionerna. I fall icke full klarhet uppnås ämna socialisterna komma med ett dyl. lagprojekt. Det påstås, att bemödandena för kronans fall inom jordbrukarpartiet, trots parlamentets beslut att ej slopa guldmyntfoten, ej slocknat. Då parlamentets beslut emellertid föreligger att ej vidröra kronans stabilitet, så löper ingen någon risk, säga socialisterna, att fastställa skuldernas storlek efter det nuvarande värdet. Härmed skulle alla skulder valoriseras och preciseras efter deras nuvarande läge. Från objektivt håll kan detta förslag hälsas som en rättvis proposition. Man kan ej alltid enbart tänka på låntagarna, utan även på långivarna.

Antag att kronans värde skulle falla ändå, så vore låntagarna i stånd att återbetala sina skulder med förminskade värden och kanske bli av med skulderna på ett ovanligt sätt. Meningen kan ju ej vara den. Tänk om alla skulder skulle gå samma väg, så skulle det snart vara slut med våra banker och andra penninginstitut. Meningen kan ju endast vara den att få tillbaka samma värde man utlånat. Har man utlånat en kostym, så går det ej att emottaga trasor. För att förebygga detta har denna tanke väckts och med rätta, ty då blir varje försök att draga nytta av kursfallet tillintetgjort och spekulationen förebyggd.

Visserligen har parlamentet beslutat uppehålla kronans kurs, men den kan ändå falla. Där-

till kan anföras följande exempel. I samma stund man i svenska och finländska tidningar läste ministrarnas försäkringar om, att de resp. länderna ej skulle frångå guldmyntfoten kommo, telegram, som meddelade, att så ändå skett. Ursäkten var — nödvändigheten. Det finns ingenting som är säkert numera.

N ekonom.

Madridregeringen ingriper med kraft mot anarkisterna.

Krigsfartyg och militär beordrade till Katalonien.

Från Madrid telegrafaras: Till Manresadistriktet har regeringen låtit avsända hela gendarmsstyrkan i Zaragossa, två bataljoner jägare samt kavalleri och artilleri. Ett örlogsfartyg har genast fått order att avgå till Barcelona.

I Barcelona, Valencia och flere andra städer ha talrika anhänganden företagits. Guvernören i Biscaya har utnämnts till generaldelegat med juridiska befogenheter över provinserna Biscaya, Alava, Navarra och Guipuzcoa.

Järnvägspår upprivas. Telegrafledningarna avskurna

Arbetarna i alla städer i Manresadistriktet ha trätt i strejk. Upphetsningen stiger. Man utdelar flygblad, som förebåda en social revolution. På flere ställen ha järnvägsspåren upprivits och telegraf- och telefonförbindelserna avskurits.

Två arbeterskor dödligt sårade vid eldgivning.

En skara strejkande arbeterskor i La Coruna trakasserade arbetarna vid en cigaretfabrik, då de lämnade fabriken. Polisen ingrep och måste till sist giva eld. Två kvinnor sårades därvid dödligt. Strejken i distriktet fortsätter.

Rörelsen befaras sprida sig till Barcelona.

Konseljpresident Azana har meddelat pressen, att upprorsrörelsen i Manresa enligt hans informationer äro av anarkistisk art.

De strejkande i Manresa mot tugo gendarmeriet med gevärseld. Två gendarmer sårades. Angriparna satte sig i besittning av ett sprängämnesmagasin och tillägnade sig en mängd dyna-

Till alla vänner och bekanta, till föreningarna „Svenska Odlingens Vänner“, Svenska Kyrkokören och Svenska Klubben i Reval, som visat deltagande i min stora sorg och hedrat min kära systers minne vid hennes bortgång, framföres härmed ett värdsamt och djupt känt

tack.

Dagmar Pettersson.

mitpatroner. Kommunikationerna mellan Barcelona och Manresa och Berga äro svåra att upprätthålla till följd av att de strejkande arbetarna göra sabotage.

Anledningen till att man icke sände trupper till det oroliga området från Barcelona, utan i stället från provinserna Zaragoza, Lerida och Huelva, är att man befarar att rörelsen skall utbreda sig till Barcelona.

Kammaren ger regeringen förtroendevotum.

Efter en förklaring av konseljpresident Azana rörande händelserna i Katalonien gav kammaren regeringen förtroendevotum med 285 röster mot fyra.

164,551 mördade på 2 veckor.

Enligt kinesiska rapporter ha icke mindre än 164,551 personer dödats av banditer i provinsen Hupei under de två senaste veckorna. Dessutom saknas 946,000 personer och 7,800 ha tillfångatagits för att banditerna skulle erhålla lösen för dem. 310,000 hus ha nedbränts. De under ifrågavarande period anställda skadorna uppskattas till 500 milj. mexikanska dollar.

Järnvägen Peking-Mukden blir japansk.

Från Shanghai telegraferas: Japanerna ha utsett en ny chef för Peking-Mukden-järnvägen, varförutom de förklarar att den del av den nämnda järnvägen, som faller mellan Mukden och Shanghaiguan, är japanska sydmandsjuriska banans egendom. Inom det ockuperade banområdet ha samtliga högre järnvägs-

tjänstemän ersatts med andra. Vidare har det tillkännagivits att inkomsterna från trafiken inom den ockuperade järnvägszonen skola deponeras icke i Mukden. Engelska sändebuden i Nanking och Tokio uppges ha inlagt protest mot den japanska ockupationsåtgärden.

Enligt Nankingtidningarna har Englands sändebud i Nanking Lampson begivit sig till London. Det är ovisst om han skall återvända till Kina.

Från Mukden telegraferas: De japanska truppernas framryckning i Tsinsiområdet fortfar. Förbittrade strider med kinesiska band utkämpas. Manfallet har varit betydande på ömse sidor. Japanska aeroplan ha nedkastat bomber i Sjeheprovinsens huvudstad Tjende.

Folkskollärare vilja tigga pengar på gatorna.

New-York befinner sig i stora ekonomiska svårigheter och bankirerna tvinga åter staden att skära ned på budgeten som en betingelse för att få nya lån.

I Chikago äro emellertid förhållandena ännu värre. Ställningen är desperat, säger stadens borgmästare. Chikagos folkskollärare ha inte fått ut sin lön på långa tider, och de hota nu att gå ut på gatorna och tigga av turisterna, som komma på besök till staden.

Borgmästaren säger vidare, att bankerna strejka, då staden är skyldig dem 20 miljoner dollars i kortfristiga lån. Stadens kassa är tom. Polis- och brandväsen har under den senaste tiden icke fått ut sina löner, och bli icke snart tillräckliga summor disponibla för detta ändamål, kommer stadens sanitetsväsen snart icke längre att fungera. Till råga på allt har staden 700,000 arbetslösa.

Borgmästaren har i sin nöd hemställt till staten Illinois regering, att den måtte garantera för ett obligationslån, som staden vill ha utlagt med det snaraste.

Spaniens jesuiter upplösta.

Spanska republikens president Zamora har enligt telegram från Madrid undertecknat ett dekret, i vilket under åberopande av artikel 26 i den nya författningen

Prenumerera på Kustbon! — Annonsera i Kustbon!

Prenumeranter och annonsörer, hos vilka Kustbon har fordringar, ombedjas att utan dröjsmål fullgöra sin plikt.

jesuitorden upplöses i hela Spanien. Jesuiterna erhålla dock tillåtelse att kvarstanna inom landet, men alla skolor och andra av orden direkt eller indirekt beroende institutioner upplösas. Ordens förmögenhet och egendomar tillfalla staten och komma helt eller delvis att användas till välgörande och undervisningsändamål.

Kommunistoroligheter i Salvador. Officiellt meddelas att en amerikansk kryssare samt två amerikanska jagare efter framställning från Amerikas och Storbritanniens chargés d'affaires samt italienske konsuln avgått från Panama till Guatemala på grund av allvarsamma kommunistoroligheter i Salvador. Enligt privat meddelande ha rebellerna satt sig i besittning av flera städer i det inre av landet, vilka dock senare skola ha återtagits av regeringstrupperna.

De nödställda volgatyskarna.

I den amerikanska och tyska pressen har i dessa dagar offentliggjorts ett uttalande, varl uttalar en vädjan till hela den civiliserade världen om hjälp åt de till flera tiotusental till Sibirien och nordliga Ryssland förvisade volgatyskarna, som hålla på att gå under av umbäranden. Som bekant blevo massor av tyska kolonister i Volgaområdena år 1929 och senare utsatta för skoningslösa förföljelser av bolsjevikerna, emedan de motsatte sig den av rådsregeringen och partiet påbjudna kollektiviseringsaktionen. 25,000 av dessa volgatyskar ha dött i tjekefängelseterna eller i förvisning. De kvarlevande fängslade och förvisade tyskarna, uppgående till 30—40,000, ha hos tyska regeringen hemställt om bistånd, men denna hemställan har ej båtatt till mycket, då vederbörande i Berlin stramt avvissats av Moskvaregeringen med förklaringen att utomstående ej ha rätt att inblanda sig i „inre ryska angelägenheter“. I det ovan nämnda uttalandet föreslås bl. a. tillsättandet av en internationell kommitté för hjälp åt de illa utsatta volgatyskarna.

EVANGELISKA FOSTERLANDSSTIFTELSENS

BOKFÖRLAG

Stockholm 3. Tel. Norr 327 65 (växel)

Biblar — Psalmböcker —
Religiös litteratur

Välsorterad

BOK- och PAPPERSHANDEL

Överum

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet å plogar och plogdelar.

Tillbringa eder semester i
Dalarne och Värmland,

vilka båda landskap i fråga om storslagen natur och in-
tressanta platser räknas bland Sveriges främsta.
Bekvämate förbindelser med Bergslagsbanan.

Reserverad annonsplats

Året Runt bra mat på
Systembolagets Restaurang

LAXEN, HALMSTAD

CARL FREDRIKS BIERSTUGA
Hantverkargatan 17.

NORRKÖPING
REKOMMENDERA S

Giv barnen **SVEA**
CHOKOLAD och **CACAO**
Närande. Välsmakande.
A.-B. Svea Choklad-Norrköping

A.-B. Lidköpings Vikingsågar
LIDKÖPING

VIKING

Representant för Estland
Johan Grönsjö. Vana Viru 9. Reval.

Aktiebolaget
Nya Spis- & Knäckebrödsfabriken
OSKARSHAMN Välkända brödsorter rekommenderas.
Köp det! Åt det!

Vildskinn Räv, Utter, Mård, Hermelin
Ekorre, Hare och Kanin upp
köpas till allra högsta pris
Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen
äro för egen fabrikation. Prislista sändes
mot porto.

OUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

„Besök Borås“

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik
Göteborg med alla mellantiggande svenska
hamnar till **KARLSKRONA—DÄNZIG—LIBAU**
—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.

Finbrukens Brevpapper
utan jämförelse bäst och billigast
Klippan Lessebo Grycksbo

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare,
Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv,
Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar, Transportapparater, Lastnings-
elevators, Rullager, Rullvagnshjul,
Kokillgods, rekommenderas.

AKTIEBOLAGET
ÅBJÖRN ANDERSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Reserverad annonsplats

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,
Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin. stadskemist

Restaurant Runan

Sundsvalls popu-
läreste restaurant

HEMTREV LIG FESTVÄNING
Förträfflig mat. Billigaste priser

Hemmets Journal

innehåller

veckans

bästa

läsning

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR

Järnvägsrestauranten

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkservering. God plats för bilar.

TVÅ

Kvalitetsmärken

Gammal

Norrlands Akvavit

och

Renat Bordsbrännvin

46%

Begär alltid dessa
brännvinsorter på
restauranter och sy-
stembolag

Före och efter resan

Frukost — Lunch — Middag — Supé i
Centralstationens Matsal.
Populär terrasservering för förfrisk-
ningar i stora vänthallen.

Under resan

Table d'hôte och à la carte i resta-
rantvagnarna och å ångfärjorna.
— Erkänt gott kök. — Låga priser.
Turisttrafikförbundets Restaurant A.-B.

LUDWIG WIGART & Co. A./B.

ENGROSLAGER AV
Sybehör, Ylle-, Tricot- & Korta varor.

Svenska Bomullsflaggor

Hängmattor av Bomullstyg

Gefte Manufaktur Aktiebolag

Strömsbro,
Telefoner: Gävle 88, 2288 och 1689.

Byggnadfirman **ANDERS DIÖS**

Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadsf.
Väderkvarnen 1899.

SVEARLANDNING

Rostkaffet i blågula påsar
tillfredställer alla i parti från
ENGWÄLL HELLBERG A.-B., GÄVLE

„Besök Karlstad“

RESTAURANT DAMBERG

Matsalen i tr. Stockholm rekommenderas
Beställningar av bord N. 129 11. N. 62 85.

BIERSTUGAN I

Spångarbacken, Norrköping.
Rekommenderar sina väl tempererade malt-
drycker.

Aktiebolaget **J. E. Arndt**

Hudskvall Ångbåtsexpedition, Befraktnings-
Skeppsmäkleri och Speditionsaffär. Lager av
kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef. 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

Betald annonsplats